

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00
F: 01 428 47 33
E: gp.mnz@gov.si
www.mnz.gov.si

Združenje občin Slovenije
Robert Smrdelj, predsednik

info@zdruzenjeobcin.si

Številka: 223-1/2025/14
Datum: 6. 1. 2026

Zadeva: Poziv k takojšnjemu ukrepanju ob zaostrenih varnostnih in socialnih razmerah v občinah – odgovor

Zveza: Vaš dopis številka 034-72/2025 s 26. 10. 2025 in dopis Generalnega sekretariata Vlade RS številka 22300-2/2025/2 s 27. 10. 2025

Prejeli smo vaš poziv k takojšnjemu ukrepanju ob zaostrenih varnostnih in socialnih razmerah v občinah, ki ste ga naslovili na Vlado Republike Slovenije in določena ministrstva, in sicer na Ministrstvo za notranje zadeve, na Ministrstvo za pravosodje, Ministrstvo za finance in na Ministrstvo za javno upravo. V zvezi s točkami, ki ste jih izpostavili v dopisu, vam posredujemo opredelitve navedenih resorjev.

Vzpostavitev krizne skupine za obravnavo varnostnih razmer

Na podlagi 6. člena Zakona o romski skupnosti je bila že pred leti imenovana medresorska delovna skupina za obravnavo romske problematike, katere prvenstvena naloga je spremljanje uresničevanja ukrepov iz Nacionalnega programa ukrepov za Rome 2021–2030. Poleg tega se je delovna skupina zlasti v zadnjem obdobju intenzivno ukvarjala z oblikovanjem predlogov sistemskih ukrepov za izboljšanje stanja in uspešnejšo integracijo romske populacije. V letu 2025 se je sestala petkrat. Znotraj delovne skupine je bila 19. 9. 2024 imenovana Delovna podskupina za pripravo predlogov za izboljšanje varnostne situacije z namenom identifikacije in odprave ovir za učinkovito odkrivanje in kaznovanje kaznivih ravnanj v praksi.

Uveljavitev zakonodajnih sprememb za učinkovitejše ukrepanje

Ministrstvo za notranje zadeve in Ministrstvo za pravosodje sta v zadevah iz svoje pristojnosti aktivno sodelovala pri pripravi takratnega Predloga Zakona o nujnih ukrepih za zagotavljanje javne varnosti, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 93/25 in je začel veljati 27. 11. 2025. Zakon o nujnih ukrepih za zagotavljanje javne varnosti med drugim vsebuje nujne ukrepe za zagotavljanje javne varnosti na področjih, ki so v pristojnosti različnih ministrstev, iz pristojnosti notranjih zadev in pravosodja pa uvaja naslednje novosti: pregon kaznivega dejanja lahke telesne poškodbe po uradni dolžnosti; pregon kaznivega dejanja ogrožanja z nevarnim orodjem pri pretepu ali prepiru po uradni dolžnosti; višjo zaporno kazen za kaznivo dejanje nasilništva; spremenjeno ureditev določenega kroga majhnih (ti. bagatelnih) kaznivih dejanj (zakonsko

določitev teh kaznivih dejanj kot prekrškov); vstop in pregled stanovanja, drugih prostorov ali prevoznega sredstva z namenom takojšnjega zasega strelnega orožja; uporabo tehničnih sredstev na varnostno tveganih območjih; varnostno akcijo; avtomatizirano preverjanje registrskih tablic vozil; odstranitev osebe in prepoved približevanja gostinskemu obratu; začasno zaprtje gostinskega obrata in začasna omejitev gibanja oseb v njegovi neposredni okolici in povezano obdelava osebnih podatkov v evidenci ter tudi ukinitve izjeme od izvzeta iz davčne izvršbe glede plačevanja glob za prekrške.

Policija je takoj po uveljavitvi Zakona o nujnih ukrepih za zagotavljanje javne varnosti pričela z njegovim izvajanjem na terenu. Prav tako je minister za notranje zadeve izdal policiji več Usmeritev in obveznih navodil (št. 3/2025, št. 4/2025 in št. 5/2025), s katerimi je policiji naložil izvedbo potrebnih ukrepov za vzpostavitev javne varnosti, varnosti ljudi in njihovega premoženja.

Ministrstvo za pravosodje je že pripravilo naslednje predloge, ki so vsebinsko povezani z navedeno tematiko in so že obravnavani v zakonodajnem postopku v Državnem zboru.

Novela Zakona o prekrških (ZP-1J)

Ministrstvo za pravosodje je na predlog stroke (predvsem Uprava za probacijo) pripravilo Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških – nujni zakonodajni postopek. V predlogu zakona je predlagana zaostritev pogojev za nadomestitev plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist in sicer se določa dodaten pogoj, da sodišče ne odobri dela v splošno korist, če predlagatelj postopka v zadnjih štirih letih iz razlogov na svoji strani ni aktivno sodeloval pri opravljanju dela v splošno korist, ter se jasno določa rok v katerem mora biti delo v splošno korist opravljeno.

Povezano pa se tudi predlaga, da se v postopku za odreditev nadomestnega zapora ukine možnost predlagati nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist.

Gre za zaostritev kaznovalne politike, ki zasleduje cilj preprečevanja zlorab glede predlogov za izvajanje dela v splošno korist in obe spremembi izhajata iz sorazmerja med načelom socialne države napram načelu pravne države (oboje je 2. člen Ustave RS) – sicer v korist učinkovitega uresničevanja pravne države.

Predlog zakona je Vlada Republike Slovenije potrdila na seji 6. novembra 2025 in ga poslala v zakonodajni postopek v Državni zbor, odločitev Državnega zbora (vsaj obravnavo na pristojnem odboru) pričakujemo v mesecu januarju 2026.

Novi sistemski zakon glede kazenskega obravnavanja mladoletnikov – predlog Zakona o kazenski obravnavi mladoletnikov (ZOKOM)

Ministrstvo za pravosodje je po obsežnem usklajevanju z vrsto deležnikov pripravilo Predlog Zakona o kazenski obravnavi mladoletnikov – redni zakonodajni postopek. Gre za celovit sistemski zakon, ki je usmerjen v razvijanje mladoletnikove osebne odgovornosti in zavedanja o nedopustnosti izvrševanja kaznivih dejanj in zagotavljanje njegovega zdravega osebnostnega razvoja. Predlog zakona celovito, na enem mestu, ureja vse posebnosti glede kazenskopravne obravnave mladoletnikov, tako na področju materialne kazenske zakonodaje, kazenske procesne ureditve kot tudi na področju izvrševanja kazenskih sankcij.

Nekatere ključne rešitve so namenjene predvsem pospešitvi postopkov proti mladoletnikom in zagotavljanju pogojev, da se čim bolj zgodaj ugotovi težave in potrebe mladoletnika, na katere se je treba v postopku odzvati za to, da se prepreči ponavljanje kaznivih dejanj in zagotovi najboljše možnosti za reintegracijo mladoletnika. V ta namen so postopki proti mladoletnikom predvideni kot prednostni, individualna ocena mladoletnika pa se mora izdelati čim bolj zgodaj v postopku. Državni tožilec bo moral v vsakem obravnavanem primeru upoštevati predobravnavanost in predkaznovanost mladoletnika (tudi prekrške!), še preden se odloči kaj bo storil z ovadbo. Sodnik

bo moral upoštevati predkaznovanost in moral bo združevati sankcije, vzgojni ukrep pa lahko v primeru ponavljanja kaznivega dejanja traja dlje. Če mladoletnik pobegne iz zavoda, se čas, ko je na begu, ne šteje v čas izvrševanja vzgojnega ukrepa. Določamo daljši rok za izbris iz evidence vzgojnih ukrepov (doslej 1 leto, po novem 2 leti).

Ker pa želimo predvsem učinkovitejši sistem, je celoten zakon usmerjen v to, da vsak posamezen mladoletnik dobi tak odziv države, ki bo upošteval njegove individualne posebnosti in potrebe z namenom, da se v čim večji meri preprečuje ponavljanje kaznivih dejanj. K temu cilju so usmerjeni: individualna ocena mladoletnika, interdisciplinarnost, povečan nabor sankcij, pospešitev postopkov, upoštevanje ukrepov v drugih postopkih (za varstvo koristi otrok).

Ustanavlja se tudi Center za mladoletnike, ki bo v kompleksnejših primerih pripravljala individualno oceno mladoletnika in predlog njegove obravnave.

Predlog zakona je Vlada RS potrdila na seji dne 6. novembra 2025 in je že preстал splošno razpravo v Državnem zboru. Dokončni sprejem zakona se pričakuje v mesecu februarju 2026.

Novela Zakona o probaciji (ZPro-A)

Uprava za probacijo na Ministrstvu za pravosodje se je v sedmih letih svojega delovanja razvila v strokovno institucijo, ki učinkovito in strokovno izvršuje devet probacijskih nalog, med katerimi prevladuje izvrševanje dela v splošno korist po Kazenskem zakoniku, Zakonu o kazenskem postopku in po Zakonu o prekrških. Ministrstvo za pravosodje je na podlagi pridobljenih izkušenj pripravilo spremembe in dopolnitve Zakona o probaciji, z namenom še učinkovitejšega izvrševanja skupnostnih sankcij. Pomembna dopolnitev se nanaša na izvajalce sankcij, pri katerih lahko osebe opravljajo delo v splošno korist, in med katere so s predlogom tega zakona dodani tudi državni organi. S to dopolnitvijo se širi nabor izvajalcev in s tem povečuje možnost, da se osebam, ki morajo opraviti delo v splošno korist hitreje in lažje poišče ustreznega izvajalca.

Predlog zakona je Vlada RS potrdila na seji 6. novembra 2025 in ga poslala v zakonodajni postopek v Državni zbor. Obravnava na pristojnem odboru Državnega zakona je pričakovana za mesec januar 2026.

Okrepitev pristojnosti policije v kritičnih območjih

Policija je na območju Policijske uprave Novo mesto bistveno povečala število patrulj oziroma policistov. Kadrovsko pomoč zagotavljajo vse ostale policijske uprave, Posebna policijska enota, Specialna enota, občasno pa tudi druge policijske enote z državne ravni policijske organiziranosti. Tudi sama Policijska uprava Novo mesto je prerazporedila del svojih policistov na varnostno bolj obremenjena območja. Na podlagi Zakona o nujnih ukrepih za zagotavljanje javne varnosti policija načrtuje vzpostavitev varnostno tveganih območij, katerih vzpostavitev bo temeljila na podlagi objektivnih in preverljivih kazalnikov kot so: stopnja kriminalitete, statistični podatki o kaznivih dejanjih in prekrških, podatki o varnostnih intervencijah in druge strokovne ocene tveganj, pripravljene na podlagi operativnih ter drugih informacij. Lastnosti takega območja so predvsem pojav ali podana verjetnost pojavljanja množičnega izvrševanja kaznivih dejanj ali prekrškov ali ogrožanja življenja ali osebne varnosti ljudi ali premoženja.

Finančna in kadrovska podpora občinam

Finančna podpora občinam vezana na obveznosti občin z evidentiranimi romskimi naselji je že urejena in sicer v 20.a členu Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 57/08, 36/11, 14/15 – ZUUJFO, 71/17, 21/18 – popr., 80/20 – ZIUOOPE, 189/20 – ZFRO, 207/21, 44/22 – ZVO-2 in 17/25) (v nadaljevanju: ZFO-1). ZFO-1 že od leta 2021 zagotavlja občinam z evidentiranimi romskimi naselji, skupno gre za 25 občin, dodatna sredstva. V letu 2025 bodo tako občine prejele nekaj čez 9.000.000 EUR sredstev. Marca 2025 je Državni zbor sprejel novelo ZFO-1E, sprememba pa je posledica dveh sklepov Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno

samoupravo Državnega zbora, z dne 12. 9. 2023 in 30. 8. 2024. S sprejetimi sklepi je predmetni odbor priporočil Vladi, da spremeni financiranje občin z romskimi naselji tako, da bodo občine sredstva morale porabiti namensko in da bodo o porabi poročale. Temu stališču sledi tudi Varuh človekovih pravic v letnem poročilu za leto 2023. Novela zakona je prinesla tri spremembe vezane na 20.a člen ZFO-1.

Prva sprememba se nanaša na višino sredstev, ki se zagotovijo občinam za sofinanciranje obveznosti občin z romskimi naselji s 3,5 % na 4,2 % skupne primerne porabe občin z evidentiranimi romskimi naselji. Skupna primerna poraba teh občin pomeni seštevek primerne porabe vseh občin z evidentiranimi romskimi naselji. Občine z evidentiranimi romskimi naselji so upravičene do sofinanciranja v deležu, ki bo odražal število prebivalcev občine, površino občine, evidentirano število romskih naselij, razvitost občine in število prebivalcev, evidentiranih v romskih naseljih.

Druga sprememba je namenskost. Namreč marca letos 2025 so bila sredstva, ki so jih prejemale občine, nenamenska državna dotacija, občine pa jih niso bile dolžne porabljati samo za te namene. Po spremembi zakona pa je dotacija namenska, zakon določa namene, za katere bodo občine lahko porabile sredstva, ki ji bodo prejele iz državnega proračuna. Pri tem so določeni tisti nameni, ki imajo za cilj integracijo romske skupnosti v lokalno skupnost. Tretja sprememba pa je obveznost poročanja občin o namenski porabi. Poročanje je pogoj za pridobitev omenjenih sredstev. Urad Vlade RS za narodnosti je v sodelovanju z Ministrstvom za javno upravo in Ministrstvom za finance za občine že pripravil navodila za poročanje skupaj z obrazcem in jih tudi že poslal občinam.

S spoštovanjem,

Branko Zlobko
minister

Poslano:

Naslovniku po e-pošti

Generalni sekretariat Vlade RS; gp.gs@gov.si

Kabinet predsednika Vlade RS; gp.kpv@gov.si

Ministrstvo za pravosodje; gp.mp@gov.si

Ministrstvo za javno upravo; gp.mju@gov.si

Ministrstvo za finance; gp.mf@gov.si